

FoU svetsning i rostfritt stål:

1. Effektivare svetsoxidborttagning
2. Påverkan av svetsrök

Klara Trydell

Klara.trydell@swerim.se

”Swerim bedriver industrinära forskning och utveckling kring metaller och deras väg från råmaterial till färdig produkt.”

Fogning

Fogningsprocess – Materialegenskaper

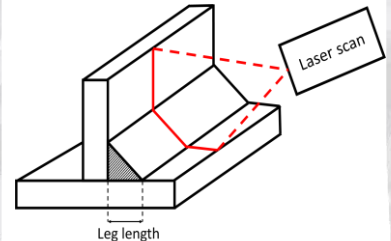
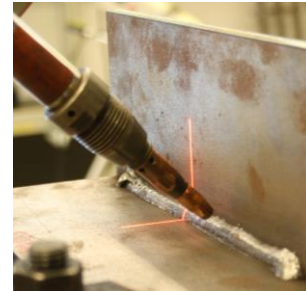
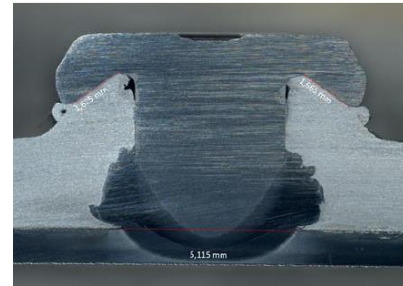
Kärnkompetens om hur processparametrar påverkar materialegenskaper.

Vårt fokus är att stärka konkurenskraften inom svensk industri genom:

- Framsteg inom nuvarande och nya fogningstekniker
- Utveckling av hållbar produktion
- Ökad produktivitet
- Förbättrad förbandskvalitet

Huvudområden inom fogning

- Fordonsindustri
- Elektrifiering
- Infrastruktur
- Transport- och anläggningsmaskiner
- Rostfritt

Fogning

Testbed Fogning ger dig möjlighet att testa nya avancerade och världsledande tekniker för att foga **din applikation** i vårt laboratorium i Kista.

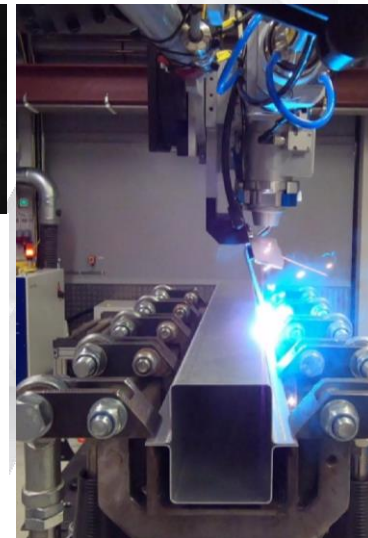
Exempel på hur vi jobbar med kunder

- Uppdrag
- Forskningsprogrammet Fogningscentrum (CJS)
- Nationella gruppssponsrade projekt
  1. Effektivare svetsoxidborttagning
REWOX
  2. Påverkan av svetsrök
MIREL FCW

Viruell rundvandring av fogningslabbet: QR

<https://www.swerim.se/test-demo/fogning>

Vill ni veta mer? kontakta alexander.lundstjalk@swerim.se

REWOX – Removal of Weld Oxides

SWERIM

Finansernas av: Vinnova Metalliska Material

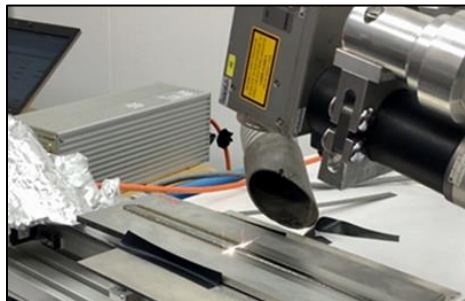
Hållbar metallindustri - Effektiva materialflöden

Projektledare: Klara Trydell, Swerim

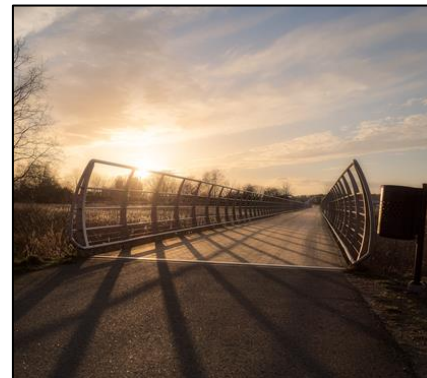
Projektid: 2022-10-01 – 2025-05-31

Projektparter:

- Outokumpu
- Alleima
- Agaria
- Cougartron
- Forsmarks Kraftgrupp
- OKG
- Ringhals
- NIBE
- Stål & Rörmontage
- Svetskommissionen

Laserablation, Swerim

Bro av rostfritt stål i Sölvesborg, Sölvesborg Stål & Rörmontage

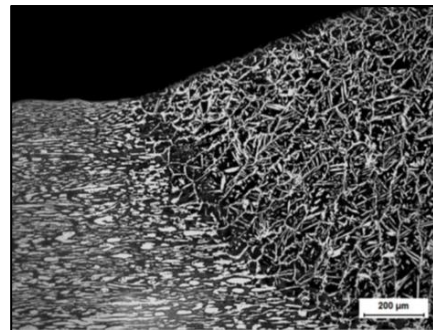

Elektrolytisk rengöring, Swerim

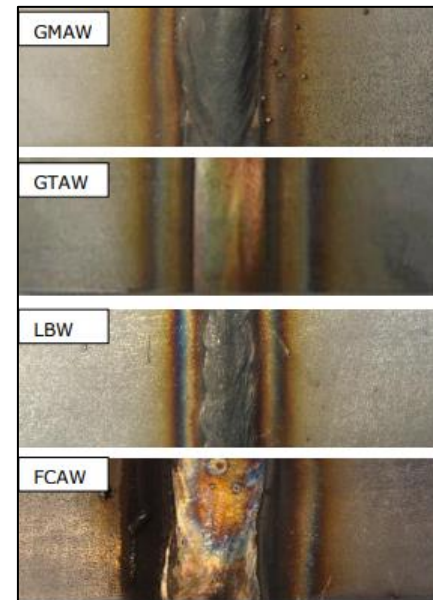

Problembeskrivning

- Vid svetsning bildas en tjockare film av svetsoxider, som skiljer sig från passivskiktet och påverkar korrosionsmotståndet.
- Korrosionsmotstånd, efter tex reparation eller montagesvetsning
- Borttagning av oxider sker fortfarande ofta med kemiska metoder, som användning av betpasta.
  - Restavfall
  - Miljö och arbetsmiljö
  - Tidsåtgång

Weld in duplex stainless steel, Swerim

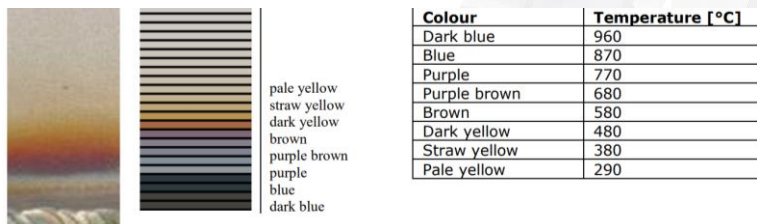
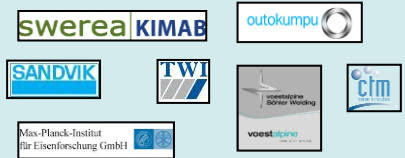
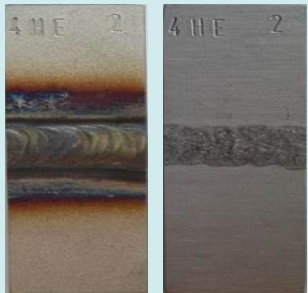
Bakgrundsbeskrivning

- JOINOX:
“Pickling treatments are the most effective post-weld cleaning methods for restoring the corrosion resistance of the stainless steel welded joints.”
- Två förstudier inom Forskningsprogram “Centre of Joining and Structures”
  - Laserablation
  - Elektrolytisk rengöring

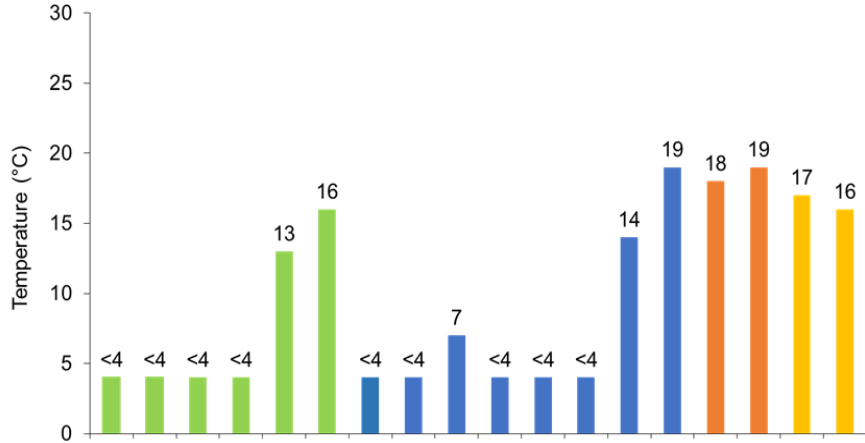
European project JOINOX

Guidelines for use of welded stainless steel in corrosive environments

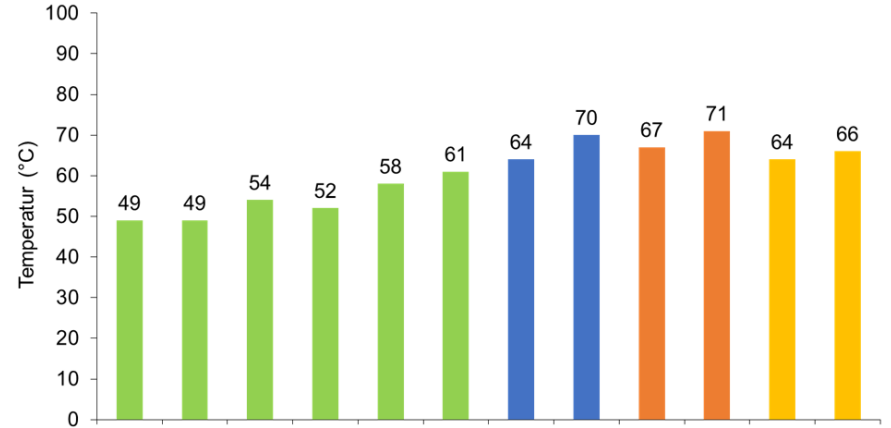
3.5 years

ASTM G150, CPT, LDX 2101

ASTM G150, CPT, SDX 2507 Ar

Laser ablation

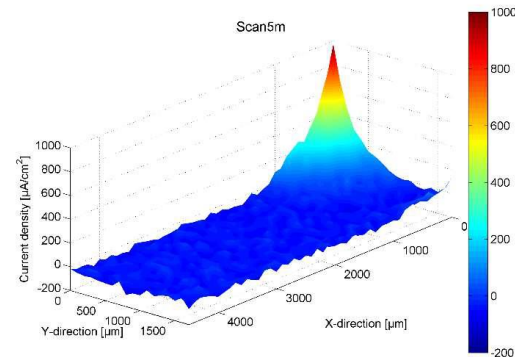
Elektrolytiskrengöring

Referenser

Metod och resultat

- Svetsa plana provbitar som täcker ett spektra av rostfria material (låg- till höglegerade) med relevanta svetsmetoder.
- Rengör plana svetsade plåtar
- Korrosionstestning som främsta utvärderingsmetod
- Riktiga applikationer från svetsande företag
  - demonstrator för rengöring, funktionella krav (åtkomst, tidsåtgång, handhavande...)
  - Utbildningsmaterial
- Jämförande miljöanalys ur LCA-livscykelperspektiv, samt riskanalys.
- Guideline med anvisningar hur en rengöringsprocedur för de nya rengöringsprocesserna tas fram, hur korrekt rengöring kan utföras, hur materialegenskaper kan påverkas vid felaktig rengöring

3D map of activity for as-welded stainless steel from SVET analysis, Swerim

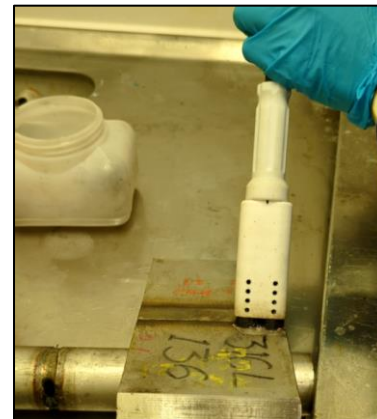
Pitting, Swerim

Observationer från rengöringsförsök

Pågående examensjobb: Matilde Guerra (KTH)

Handledning KTH: Inger Odnevall

- Generellt viktigt att komma ner i fattningskant
- Elektrolytisk rengöring
  - Parametrar beror på plåttjocklek, svetsmetod och oxidtjocklek
  - Ytan ser visuellt ren (blank ut) och relativt lätt att komma ner i fattningskant
- Laserablation
  - Processinställningar beror framförallt på svetsmetod, samt att bredare oxid kräver fler pass
  - En smal och intensiv stråle krävs för att komma ner i fattningskanten om rågen är toppig
  - En blankare yta re-oxiderar lättare än en matt
  - Enkelt att förstå när svetsoxiden är borttagen eftersom det slutar "spraka"

MIREL FCW

SWERIM

Minimized risk for release of harmful substances from welding fume in FCW stainless steels

outokumpu

SVETS
KOMMISSIONEN

Projektparter:

KTH

Karolinska Institutet

Linde Gas

voestalpine Böhler welding

Outokumpu

Svetskommissionen

Arbetsmiljöverket

Swerim

**Finansierad av: Vinnova - Metalliska
Material**

Publicerad rapport:

Genotoxicity and inflammatory potential of stainless steel welding fume particles - an in vitro study on standard vs Cr(VI)-reduced flux-cored wires and the role of released metals

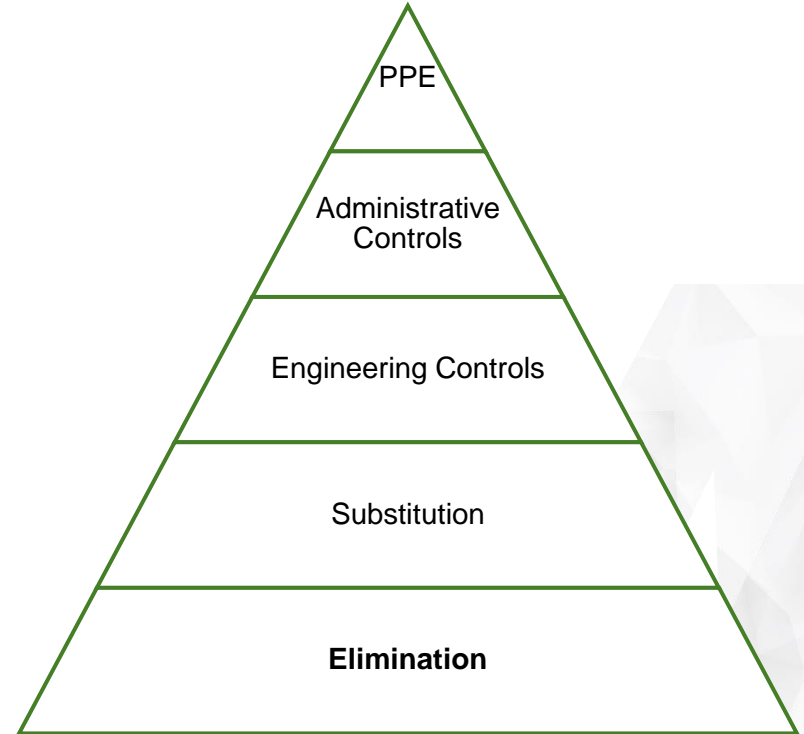
Sarah McCarrick, Valentin Romanovski, Zheng Wei, Elin M. Westin, Kjell-Arne Persson, Klara Trydell, Richard Wagner, Inger Odnevall, Yolanda S. Hedberg, Hanna L. Karlsson

Bakgrund

- IARC har omklassificerat svetsrök från "possibly cancerogenic" till "carcinogenic to humans" (IARC Monograph 118, 2018)
- Även om de inte särskiljer svetsrök från svetsning av kolstål med svetsrök från svetsning av rostfritt, så är det känt att Cr(VI) är cancerogent och finns i rostfri svetsrök.
- Exponering för svetsrök kan leda till lång- och kortsiktiga hälsoeffekter

Syfte

- Studera svetsrök genererad från svetsning av rostfritt stål med slaggande rörtrådar
- Minimera risken för exponering och frisättning av sexvärdigt krom Cr(VI) i en simulerad lungmiljö
- En extra försiktighetsåtgärd

Generell metodbeskrivning

Utsläpp

Rökgenerering

Cr(VI) i rök

Exponering

Cr(VI) i rök och Cr(VI)-
rökpartikelbindningar

Frisättning av
Cr(VI)

≠

Toxicitet

Svesrökpartiklar

Cytotoxicitet

DNA-skada

Inflammation

Resultat från testade slaggande rörtrådar

ID	Tillsatsmaterial	Grundmaterial
F1	FCW, DX 2205	DX 2205
F2	FCW, 316L	316L
Red1	Cr(VI)-reduced FCW, 316L	316L
Red2	Cr(VI)-reduced FCW, 316L	316L

F1 är en "standard" duplex FCW

F2 är en "standard" 316L FCW

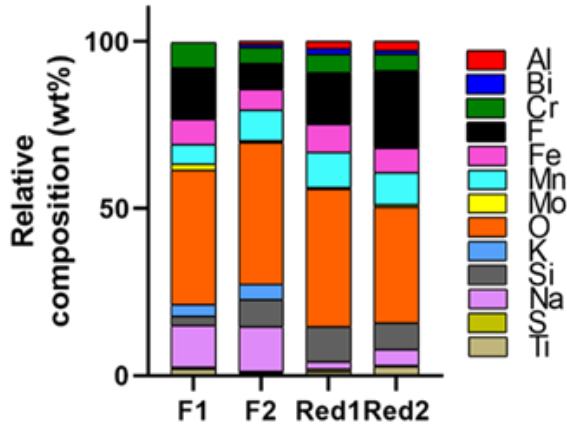
Red1 och Red2 är 316L FCW designade för att minska utsläpp och frisättning av Cr(VI)

Röksammansättning

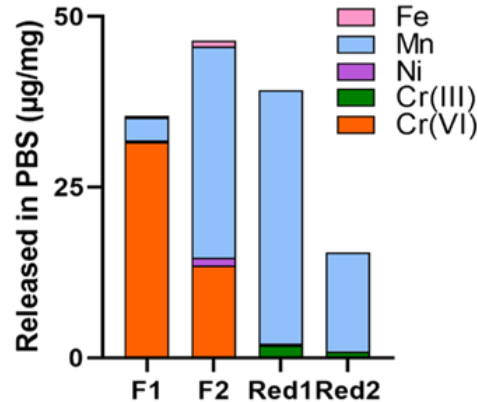
Utsläpp - Svetsrök

Exponering – Frisättning

Relative composition - EDS

Metal release in PBS

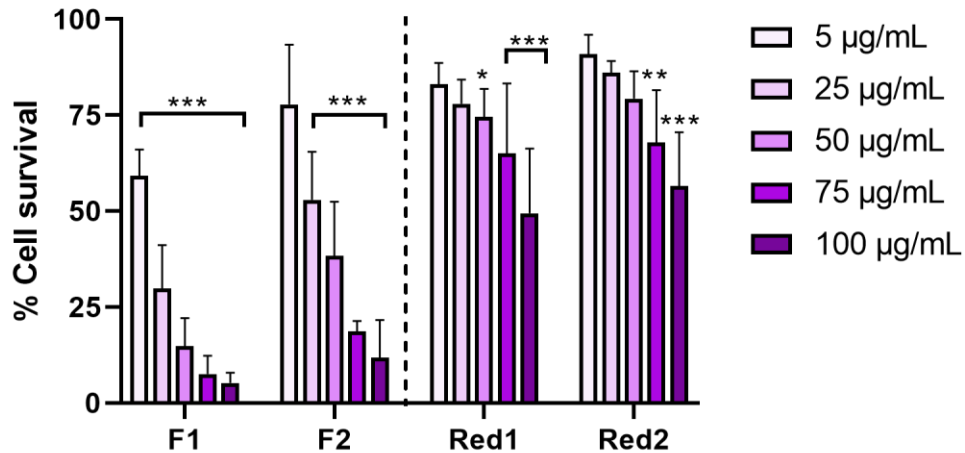

- Modifierade FCW visar på minskad frisättning av Cr(VI) men ingen större skillnad i frisättning av Mn
- Frisättningen av Cr(VI) för modifierade FCW var mindre än för solidtråd

Cytotoxicitet

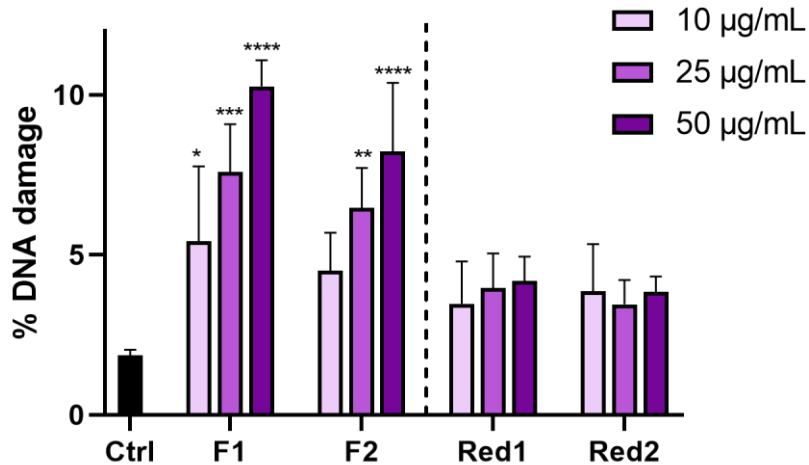
Cellöverlevnad i "Human Bronchial Epithelial Cell media" (HBEC-3kt) under 24 timmar exponering av svetsrökpartiklar

- Cellöverlevnad skiljer sig beroende på vilket tillsatsmaterial som användes för att generera svetsröken.
- Svetsrök som orsakade låg frisättning av Cr(VI) visade hög cellöverlevnad.
- Svetsrökpartiklar som genererats med de modifierade FCW är mindre cytotoxiska jämfört med konventionella FCW:s.

DNA-skadlighet

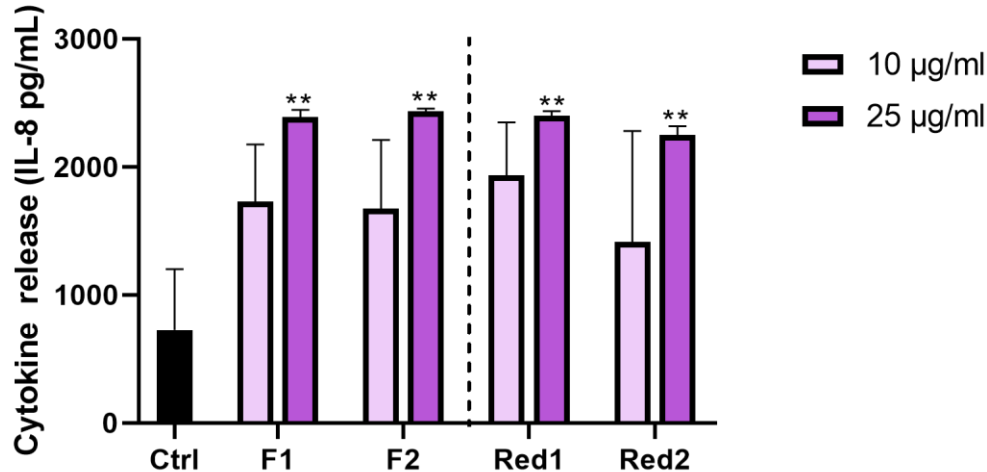
Skada på DNA inducerades i HBEC-celler (HBEC-3kt) efter 3 timmars exponering av svetsrökpartiklar.

- DNA-skadlighet skiljer sig beroende på vilket tillsatsmaterial som användes för att generera svetsröken.
- Svetsrök som orsakade låg frisättning av Cr(VI) minskad DNA-skadlighet.
- Svetsrökpartiklar som genererats med de modifierade FCW är mindre DNA-skadliga jämfört med de konventionella FCWs.

Inflammation

Inflammatoriska effekter studerades genom frisättning av cytokine från mänskliga makrofager (THP-1) efter 3 timmar exponering av svetsrökpartiklar

- Ingen tydlig skillnad i inflammatorisk potential mellan standard- och FCW:s med minskad frisättning av Cr(VI)
- Svetsrökpartiklar från FCW-svetsning inducerar inflammation oberoende av om de har reducerad frisättning av Cr(VI) eller inte.

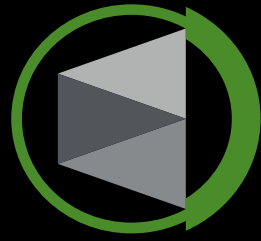
Slutsatser

- Analys av rökgaskompositionen visade mindre Cr(VI) i röken från de modifierade Cr(VI)-reducerade slaggande rörtrådarna jämfört med konventionella
- Utsläppet av Cr(VI) i en simulerad lungmiljö var lägre för de modifierade Cr(VI)-reducerade slaggande rörtrådarna, och till och med mindre än för solidtrådar.
- Svetsrökpartiklar som genererats av de modifierade slaggande rörtrådarna (Cr(VI)-reducerad rök) inducerar mindre cytotoxicitet och DNA-skada.
- Den frigjorda fraktionen, särskilt frigörandet av Cr(VI), kan förklara en stor del av den akuta toxiciteten som svar på svetspartiklar som genererats med konventionella slaggande rörtrådar.
- **Detta tyder på en potentiell fördel med att ersätta konventionella slaggande rörtrådar med Cr(VI)-reducerade för att minska giftiga svetsrök och därmed minska risken för svetsare.**
- Inflammation som svar på svetspartiklar är inte beroende av närvaron av frigjort Cr(VI)

Tack för er uppmärksamhet!

Några frågor?

SWERIM